Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Colleges van Burgemeester en Wethouders
Gemeenteraadsleden p/a Griffier
I.a.a.
Directeuren/Hoofden Sociale Zaken
UWV
SVB
Sw-bedrijven

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2013-0000087548

Datum 12 juli 2013
Betreft Verzamelbrief 2013-2

In deze Verzamelbrief informeer ik u over de stand van zaken van het wetsvoorstel Participatiewet en het onderzoek naar de verdeelsystematiek WWB 2015.

Met name is voor de gemeenteraden van belang de informatie over werken met behoud van uitkering en tegenprestatie in de WWB. Ik heb de Tweede Kamer toegezegd een onderzoek te zullen uitvoeren naar de wijze waarop gemeenten omgaan met de tegenprestatie in de bijstand. Doel van het onderzoek is gemeenten handvatten aan te reiken voor een optimale en juiste toepassing van het instrument tegenprestatie.
Ik verzoek de gemeenten er zorg voor te dragen dat de griffier deze Verzamelbrief ontvangt voor doorgeleiding naar de gemeenteraad.

Er is informatie opgenomen over aandachtspunten bij armoede en schuldhulpverlening en de bundel 'Investeren in participeren van het Kennisplatform Werk en Inkomen'. Met het rapport 'Werken met beperkingen' van de Inspectie SZW vraag ik uw aandacht voor de begeleiding naar werk van onder andere WWB-uitkeringsgerechtigden met een arbeidsbeperking.

Over de verantwoording van kosten door gemeenten zijn paragrafen opgenomen over de onderzoekskosten Bbz, alsmede de Sisa-verantwoording Wsw en Participatiebudget. Gemeenten dienen uiterlijk 15 juli 2013 de Sisa-verantwoording bij het ministerie van BZK te hebben ingediend.

Voor een volledig overzicht verwijs ik u naar de inhoudsopgave bij deze Verzamelbrief.

Tenslotte nodig ik u van harte uit voor deelname aan de pilot participatiecontract voor nieuwkomers en/of als lid van de gemeentelijke werkgroep. U kunt daartoe bericht zenden naar kmaes@minszw.nl.

Graag wil ik u allen een goede zomer wensen.

Met hartelijke groet,
de Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

Jetta Klijnsma

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Datum
12 juli 2013

Onze referentie
2013-0000087548

1. Stand van zaken Participatiewet
2. Aanpassing verdeelsystematiek inkomensdeel WWB/Participatiewet in 2015
3. Werken met behoud van uitkering en tegenprestatie in de WWB
4. BTW over onderzoekskosten Bbz declareren bij het BTW-compensatiefonds
5. Sisa-verantwoording Wsw en Participatiebudget
6. Implementatie zoekperiode jongeren
7. Bijzondere bijstand en jongeren van 18 tot 21 jaar
8. Eenmalig nieuwe VOG voor alle medewerkers in de kinderopvang (de nulmeting)
9. Inzet vertrouwensinspecteurs in de kinderopvang
10. Amsterdam en Universitair Asylfonds (UAF) maken afspraken over studiemogelijkheden hoogopgeleide vluchtelingen
11. Participatiecontract voor nieuwkomers
12. Uitspraken Centrale Raad van Beroep inzake bijstand en EU-burgers
13. Bestrijding armoede en het voorkomen van schulden
14. Investeren in participeren: kennis voor de uitvoering van werk en inkomen
15. Rapport "Werken met beperkingen"
16. Verduidelijking overgangsrecht Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving
17. Ministeriële regeling in verband met de verrekening van de bestuurlijke boete bij recidive in geval van overtreding van de inlichtingenplicht op grond van de uitkeringswetten (bij de Fraudewet)
18. Nationaal Techniekpact 2020
19. Uitvraag van de Statistiek Re-integratie gemeenten (SRG)
20. Cofinanciering Sectorplannen: relatie met arbeidsmarktregio's

Bijlage 1. Uitspraken Centrale Raad van Beroep inzake EU-burgers (bij punt 12.)
Bijlage 2. Armoede en schulden (bij punt 13.)

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Datum
12 juli 2013

Onze referentie
2013-0000087548

1. Stand van zaken Participatiewet

Met het wetsvoorstel voor de Participatiewet wil het kabinet bereiken dat zoveel mogelijk mensen in Nederland volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving. Het liefst via een reguliere baan, maar als dat (nog) niet mogelijk is, door op andere manieren te participeren. Uitgangspunt is dat gemeenten de beleidsruimte krijgen om, in combinatie met de andere decentralisaties, de Participatiewet goed uit te kunnen voeren. Met het recent gesloten Sociaal Akkoord hebben de sociale partners zich nu ook verbonden aan de doelstelling meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Met hen en met de gemeenten werkt het kabinet de komende tijd intensief samen om invulling te geven aan de gemaakte afspraken.

Op 5 juni 2013 heeft de Algemene Ledenvergadering van de VNG de resolutie "Een vitale lokale samenleving" aangenomen. In de resolutie benoemt de VNG een 13-tal aandachtspunten bij de aankomende decentralisaties op het gebied van werk en zorg. Het kabinet heeft per brief op de punten uit de resolutie gereageerd (zie de brief van 10 juni 2013 aan de VNG). Een afschrift van deze brief is tevens aan de Tweede Kamer verstuurd.

Participatiewet na het Sociaal Akkoord
Als gevolg van het Sociaal Akkoord verandert de Participatiewet op een aantal onderdelen. In de brief van het kabinet van 11 april 2013 staan de afspraken die het kabinet hierover heeft gemaakt met de sociale partners. Deze brief geeft de kaders aan waarbinnen sociale partners, gemeenten en het kabinet samen aan de verdere uitwerking van de Participatiewet werken (zie de kabinetsbrief van 11 april 2013 inclusief bijlage). Het kabinet heeft op 27 juni 2013 een hoofdlijnenbrief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin de kaders worden geschetst voor de Participatiewet en de Quotumregeling na het Sociaal Akkoord.

In nauwe samenspraak met VNG, werkgevers en werknemers werkt het kabinet dit momenteel verder uit.

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Planning
Het voornemen is de Participatiewet zo snel mogelijk naar de Tweede Kamer sturen. Gemeenten en uitvoeringsorganisaties hebben zo de tijd om zich goed voor te bereiden op de invoering. Het kabinet streeft er daarom naar de voorstellen hiervoor dit najaar aan de Tweede Kamer aan te bieden.

2. Aanpassing verdeelsystematiek inkomensdeel WWB/Participatiewet in 2015

Brede verkenning
In de verzamelbrief van 21 december 2012 bent u erover geïnformeerd dat in 2012 een brede verkenning is uitgevoerd om te komen tot een nieuw of verbeterd verdeelmodel voor de gebundelde uitkering voor inkomensvoorzieningen (inkomensdeel). Via de gebundelde uitkering (op grond van artikel 69, WWB) worden de middelen aan gemeenten verstrekt voor inkomensvoorzieningen op grond van de WWB, de IOAW, de IOAZ en voor levensonderhoud aan beginnende zelfstandigen op grond van het Bbz 2004. Na bestuurlijk overleg met de VNG is aan het einde van de verkenning besloten dat vier varianten nader zullen worden onderzocht: verbeteringen aan de huidige verdeelsystematiek, de multiniveau-analyse, de verschillenanalyse en het trendmodel.

Aanpassing verdeelsystematiek in 2015
In overleg met de VNG is besloten dat invoering per 2015 wordt beoogd. Aanvankelijk was het streven de nieuwe of verbeterde verdeelsystematiek in te voeren in 2014. De nieuwe planning biedt ruimte om de gevolgen van het Regeerakkoord, met name de Participatiewet, zorgvuldig mee te nemen. Met de invoering van de Participatiewet in 2015 wordt de huidige doelgroep van de WWB uitgebreid met mensen met een arbeidsbeperking (vanuit de Wajong en de Wsw). Omdat deze doelgroep mogelijk anders over de gemeenten is verdeeld dan de huidige WWB-populatie moet hiermee rekening worden gehouden bij de aanpassing van de verdeelsystematiek.

Uitwerking van de varianten
Voor de uitwerking van drie varianten zijn via een Europese aanbesteding verschillende onderzoeksbureaus geselecteerd. Het vierde onderzoek, naar het verdeelmodel op basis van de multiniveau-analyse, zal vanwege de specifieke kennis en ervaring door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) worden ontwikkeld. De onderzoeken zijn in juni 2013 gestart. Zie ook het bericht op het Gemeenteloket. Begin volgend jaar zullen de varianten worden afgerond, waarna - evenals in de verkenningsfase - een bestuurlijke conferentie zal worden georganiseerd. In het voorjaar van 2014 zal de staatssecretaris van SZW een keuze maken voor één van de verdeelmodellen, waarna de gekozen verdeelsystematiek moet worden vertaald in de regelgeving, zodat de middelen vanaf 2015 kunnen worden toegekend op grond van de nieuwe verdeelsystematiek.

Ontschotting budgetten in het sociaal domein
De onderzoeken naar de verdeelsystematiek voor de Participatiewet kent een samenhang met het perspectief van een ontschotting van de budgetten in het sociaal domein zoals de minister van BZK heeft geschetst in de decentralisatiebrief aan de Tweede Kamer (van 19 februari 2013). In 2013 zullen hiertoe verschillende onderzoeken plaatsvinden. Op termijn kunnen de uitkomsten hiervan leiden tot politieke besluitvorming over de vormgeving van een ander financieringsarrangement voor regelingen in het sociaal domein (waaronder de Participatiewet).

3. Werken met behoud van uitkering en tegenprestatie

De Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft onlangs gevraagd om een reactie op het zwartboek van de FNV (gepubliceerd op 13 februari 2013) en op de uitzending van Nieuwsuur (12 februari 2013) waarin werd gesteld dat werken in de bijstand tot misstanden leidt. Ook heeft de Vaste Commissie gevraagd om een reactie te geven op de gerechtelijke uitspraak over de wijze waarop enkele gemeenten de tegenprestatie uitvoeren. Deze reactie is op 13 april 2013 aangeboden aan de Tweede Kamer. In de brief komen de wettelijke mogelijkheden en kaders bij werken met behoud van uitkering, participatieplaatsen en tegenprestatie aan de orde. Tevens is er aandacht voor de belangrijke rol die colleges en gemeenteraden hebben bij de inzet van deze instrumenten. Gemeenten beslissen immers over de inzet van instrumenten. Als zij iemand tijdelijk met behoud van uitkering laten werken, kunnen mensen wennen aan het arbeidsritme en nuttige werkervaring opdoen. Werken met behoud van uitkering is mogelijk voor een beperkte periode (circa 6 maanden). Alleen de inzet van participatieplaatsen is voor een langere periode mogelijk. Ook de tegenprestatie, het verrichten van onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, kan worden gehanteerd! Behalve dat betrokkene iets terugdoet voor de ontvangen uitkering, blijft hij ook actief in de samenleving.
Uiteraard is het van belang dat gemeenten de instrumenten waarbij werken met behoud van uitkering en/of het verrichten van een tegenprestatie aan de orde is, zorgvuldig toepassen. Zo moeten zij oog hebben voor het additionele karakter van de werkzaamheden. In de praktijk kan discussie ontstaan over de vraag of sprake is van reguliere of additionele arbeid. Ook met de overige kaders die bij die instrumenten horen moet rekening worden gehouden. Daarnaast is het van belang dat zij bijstandsgerechtigden helder voorlichten over hun rechten en plichten.
Het is aan de gemeenteraad om het college van burgemeester en wethouders te controleren bij de toepassing van deze instrumenten. Ook kunnen bijstandsgerechtigden in bezwaar en beroep gaan tegen een besluit om hen te laten werken met behoud van uitkering of tegen een besluit om hen een tegenprestatie te laten verrichten. De gerechtelijke uitspraak van de rechtbank van Breda laat zien dat bijstandsgerechtigden waar nodig ook gebruik maken van deze mogelijkheden en dat de rechter zorgvuldig toetst of aan de wettelijke kaders (zoals de beperkte duur in de tijd en het feit dat de tegenprestatie re-integratie en het accepteren van betaald werk niet in de weg mag staan) is voldaan.
Gemeenten en de gemeenteraden (via de griffier) worden via deze verzamelbrief geïnformeerd over de rapportage van de FNV en over de brief aan de Tweede Kamer, inclusief de wettelijke kaders die gelden bij werken met behoud van uitkering en tegenprestatie. Zo wordt bevorderd dat het debat over werken met behoud van uitkering ook op lokaal niveau op een zorgvuldige wijze wordt gevoerd.
Daarnaast heb ik in de Tweede Kamer toegezegd dat ik een onderzoek zal laten uitvoeren naar de wijze waarop gemeenten in de praktijk omgaan met de tegenprestatie in de bijstand en daarbij goede en slechte voorbeelden te inventariseren. Doel van het onderzoek is om gemeenten op basis van de resultaten handvatten aan te reiken voor een optimale en juiste toepassing van het instrument tegenprestatie. De brief hierover is 5 juli jl. verzonden.
De brief aan de Tweede Kamer waarin de wettelijke kaders zijn beschreven is te vinden op de website van rijksoverheid.nl

4. BTW over onderzoekskosten Bbz declareren bij het BTW-compensatiefonds (BCF)

Gemeenten kunnen op grond van artikel 56 van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) de kosten van onderzoeken naar de levensvatbaarheid van de ondernemingen van startende of gevestigde zelfstandigen vergoed krijgen door het Rijk. De maximale bedragen voor deze onderzoekskosten, vastgelegd in de Regeling financiering en verantwoording Ioaw, Ioaz en Bbz 2004, zijn ooit inclusief BTW vastgesteld. In 2003 werd echter het BTW-compensatiefonds (BCF)

ingesteld, waar gemeenten BTW dienen te declareren voor uitbesteed werk van nieuwe specifieke uitkeringen. Vanaf 2007 zijn alle bestaande specifieke uitkeringen genetteerd. Ook de BTW van de onderzoekskosten voor het Bbz moeten bij het BCF worden gedeclareerd. Daarom dienen gemeenten conform Sisa voorschriften netto (dus exclusief BTW) aan het Rijk te verantwoorden. SZW ontving het afgelopen jaar signalen dat verwarring bestaat dat de bedragen inclusief BTW zijn vastgesteld en gemeenten exclusief BTW moeten verantwoorden. Daarom wordt hier aandacht gegeven aan de correcte verantwoordingswijze van de onderzoekskosten in het kader van het Bbz. Gemeenten dienen de kosten exclusief BTW aan het Rijk te verantwoorden en de betaalde BTW op het BCF te verhalen. Gemeenten wordt verzocht hier rekening mee te houden bij de uitvoering met ingang van 1 januari 2013 en de verantwoording over 2013.
Onderstaande tabel toont de maximale bedragen voor onderzoekskosten inclusief en exclusief BTW vanaf 1 januari 2013. Het oude BTW-tarief van 19% is toegepast bij de omzetting.

Vergoedingen op grond van artikel 56 van het Bbz, per 01-01-2013:	**Incl. BTW**	**Excl. BTW**
2a. Uitgebreid rapport betrekking hebbend op bijstandsverlening aan een gevestigde of een startende zelfstandige als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen a en b, van het Bbz 2004.	€ 2.988	€ 2.511
2a. Verkort onderzoek betrekking hebbend op bijstandsverlening aan een gevestigde of een startende zelfstandige als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen a en b, van het Bbz 2004.	€ 1.766	€ 1.484
2b. Rapport betrekking hebbend op bijstandsverlening aan een oudere of een beëindigende zelfstandige als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdelen c en d, van het Bbz 2004 of een nader of vervolgrapport betrekking hebbend op bijstandsverlening aan een zelfstandige.	€ 1.086	€ 913

5. Sisa-verantwoording Wsw en Participatiebudget

Gemeenten dienen uiterlijk 15 juli 2013 de Sisa-verantwoording Wsw en Participatiebudget bij BZK te hebben ingediend. Deze verantwoordingsinformatie wordt door SZW gebruikt voor de toepassing van een aantal wettelijke bepalingen. Bij de Wsw gaat het allereerst om de verdeling van het Wsw-macrobudget voor 2014. Daarnaast wordt voor het jaar 2011 bepaald of er sprake is van onderrealisatie van de taakstelling. Bij het Participatiebudget wordt de rechtmatigheid van de bestedingen beoordeeld.
In de afgelopen jaren is gebleken dat – mede in verband met de invoering van Sisa tussen mede-overheden - veel gemeenten een onvolledige of onjuiste verantwoording hebben ingediend. Gelet op de wettelijke Sisa-verantwoordingssystematiek moet en mag SZW uitgaan van de verstrekte gegevens en verantwoorde bestedingen en realisaties, zoals deze uit de gemeentelijke verantwoording blijken. Gemeenten zijn uitsluitend zelf verantwoordelijk voor het tijdig aanleveren van een juiste en volledige verantwoording. Het belang hiervan is groot: bij de Wsw werken grote afwijkingen substantieel door in de verdeling van het beschikbare budget met een onjuiste budgetverdeling als gevolg. Bij beide wetten geldt dat daar waar sprake is van uit de verantwoording gebleken onderrealisatie dan wel onrechtmatigheid, het corresponderende bedrag door SZW moet worden teruggevorderd..
Gemeenten wordt er dan ook -nogmaals- met klem op gewezen dat het van groot belang is om vóórdat de Sisa-verantwoording wordt ingediend bij BZK deze te controleren op juistheid en volledigheid.

6. Implementatie zoekperiode jongeren

Uit een onderzoek van de Inspectie SZW naar de implementatie van de (nieuwe) zoektermijn voor jongeren bleek onder andere dat gemeenten de nieuwe regels voor de zoektermijn naar werk of scholing voor toekenning van een uitkering alleen nog technisch vertaald hebben in ambtsinstructies of verordeningen. Om de rol van de gemeenteraad met betrekking tot de inhoud en werkwijze van het beleid vorm te geven is niet alleen een technische maar ook een beleidsmatige vertaling in verordeningen of beleidsregels gewenst en noodzakelijk.
Dit waarborgt niet alleen een democratische toets op de regels, maar geeft ook het voordeel dat bij een eventuele motivering van een besluit om een uitkering al of niet toe te kennen slechts verwezen hoeft te worden naar deze in verordening en/of beleidsregels vastgelegde gedragslijn.
In het onderzoek werd ook geconstateerd dat de cijfermatige sturingsinformatie over jongeren bij gemeenten niet op orde is. Gemeenten hebben veel aan deze informatie, omdat daarmee op ieder gewenst moment het eigen beleid van de gemeente weergegeven kan worden in cijfers en zo nagegaan kan worden of het beleid effectief is of bijstelling behoeft. Het rapport "Implementatie zoekperiode jongeren" vindt u op het gemeenteloket.

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

7. Bijzondere bijstand en jongeren van 18 tot 21 jaar

In het Algemeen Overleg Maatschappelijk Opvang van 20 maart 2013 heeft de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor de inkomenspositie van 'zwerfjongeren', vanuit de gedachte dat verbetering van hun situatie moeilijk is als ze onvoldoende inkomsten hebben. Daarbij heeft het kabinet toegezegd de gemeenten te wijzen op de mogelijkheden van aanvullende inkomensondersteuning (maatwerk) voor jongeren die in dit kader binnen de WWB bestaan.
Ten aanzien van het recht op bijzondere bijstand voor personen van 18, 19 of 20 jaar geldt er in de WWB een specifieke regeling. Genoemde personen hebben alléén recht op bijzondere bijstand voor zover hun noodzakelijke kosten van het bestaan uitgaan boven de toepasselijke algemene bijstandsnorm (thans € 228,39 per maand inclusief vakantietoeslag) én zij voor deze kosten géén beroep kunnen doen op de onderhoudsplicht van hun ouders. Zij worden geacht geen beroep op de onderhoudsplicht van de ouders te kunnen doen, indien de middelen van de ouders daartoe niet toereikend zijn, of indien zij redelijkerwijs hun onderhoudsrecht jegens hun ouders niet te gelde kunnen maken. Het is vervolgens aan de gemeente om te beoordelen of en zo ja, in welke mate jongeren van 18, 19 of 20 jaar die géén beroep op de onderhoudsplicht van hun ouders kunnen doen, in aanmerking komen voor de verlening van individuele bijzondere bijstand. Het is aan de gemeente om bij de beoordeling van het recht op individuele bijzondere bijstand bijzondere omstandigheden te betrekken, zoals dak- en thuisloosheid van de betreffende jongere. Met behulp van deze vorm van aanvullende inkomensondersteuning kan de gemeente de jongere mogelijk meer perspectief bieden in de jeugdhulpverlening, het onderwijs en de arbeidsmarkt en daarmee zicht geven op een betere toekomst. Indien de bijzondere bijstand aan de betreffende jongere wordt verleend omdat de jongere niet in staat is de ouderlijke onderhoudsplicht te effectueren, heeft de gemeente de bevoegdheid de bijstand op de ouders te verhalen.

8. Eenmalig nieuwe VOG voor alle medewerkers in de kinderopvang (de nulmeting)

De Tweede Kamer heeft medio april ingestemd met het wetsvoorstel Wijzigingswet kinderopvang 2013. Wanneer ook de Eerste Kamer instemt, treedt de wet naar verwachting in werking op 1 juli 2013. Op dat moment gaat de zogenoemde nulmeting van start. Alle medewerkers in de kinderopvang met een VOG van vóór 1 maart 2013 moeten eenmalig een nieuwe VOG aanvragen. Hiermee wordt gecontroleerd of zij in het verleden relevante strafbare feiten hebben gepleegd. Dit is nodig omdat het systeem van continue screening alleen ziet op strafbare feiten die zijn gepleegd na 1 maart 2013, de datum waarop is gestart met continue screening in de kinderopvang. Het aanvragen van de nieuwe VOG gebeurt gespreid naar regio. In de folder over de nulmeting, die te vinden is

op de website van rijksoverheid.nl, staat wanneer van welke medewerker wordt verwacht dat hij/zij een nieuwe VOG aanvraagt.

9. Inzet vertrouwensinspecteurs in de kinderopvang

Om de veiligheid van kinderen in de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk beter te waarborgen is in de Wijzigingswet kinderopvang 2013 (Kamerstukken II 2012/2013, 33538) een meld- en overlegplicht voor gewelds- of zedendelicten opgenomen. Deze meldplicht houdt in dat een houder van een kindercentrum, gastouderbureau of peuterspeelzaal verplicht is in overleg te treden met een vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs, indien de houder er kennis van heeft genomen dat een medewerker zich mogelijk schuldig maakt of heeft gemaakt aan een geweld- of zedendelict jegens een kind.
De vertrouwensinspecteur overlegt met de houder of er aangifte gedaan moet worden bij een opsporingsambtenaar. Indien er sprake is van een redelijk vermoeden van een strafbaar feit is de houder verplicht om hiervan aangifte te doen. Medewerkers zijn verplicht om bij een redelijk vermoeden van een geweld- of zedendelict van een collega dit te melden bij de houder of aangifte te doen.
De vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs vervullen reeds vele jaren een vergelijkbare functie voor het onderwijs. Van hun expertise zal daarom vanaf 1 juli 2013 ook in de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk gebruik worden gemaakt. Op www.rijksoverheid.nl/kinderopvang is nadere informatie beschikbaar over de meldplicht en de vertrouwensinspecteurs. Tevens informeert de Inspectie van het Onderwijs gemeenten en GGD-en hierover. Vanuit SZW zijn de overige betrokken partijen in de sector kinderopvang en peuterspeelzaalwerk geïnformeerd, zodat alle partijen tijdig op de hoogte zijn van deze stap naar meer veiligheid voor kinderen.

10. Amsterdam en UAF maken afspraken over studiemogelijkheden hoogopgeleide vluchtelingen

Op 5 juni 2013 sloten de Gemeente Amsterdam en de Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF het contract 'Over de verbetering van de dienstverlening aan hoger opgeleide Amsterdamse vluchtelingen'. Hierdoor wordt het mogelijk dat Amsterdamse hoger opgeleide vluchtelingen aansluitend aan hun inburgering met behoud van uitkering een opleiding volgen die aansluit op het niveau dat zij hadden in het land van herkomst en die het beste perspectief biedt op werk in sectoren waar de meeste vraag naar personeel is of komt.
De doelstelling van de gemeente Amsterdam is dat 45% van de vluchtelingen binnen drie en een half jaar na vestiging in de stad een duurzame en betaalde baan heeft. Om deze ambities uit te voeren trof de gemeente een aantal maatregelen, waardoor de gehele keten van dienstverlening aan vluchtelingen is verbeterd. Door de samenwerking met het UAF hoopt de gemeente dat veel meer vluchtelingen kunnen uitstromen naar een duurzame baan en een volwaardige plaats in de samenleving kunnen innemen.
Door de afspraken kunnen vluchtelingen met behoud van uitkering een opleiding volgen op mbo-3-, hbo- of wo-niveau. Zij zijn dan ontheven van de sollicitatieplicht. Het UAF zorgt voor de bekostiging van de studie en de begeleiding.
Meer informatie kunt u opvragen bij Robert Wichink, bestuursvoorlichting Amsterdam. Telefoon: 020 552 2345. Het persbericht van de gemeente Amsterdam vindt u hier.

Uit onderzoek blijkt dat de werkloosheid onder vluchtelingen hoog is. Minder dan de helft heeft een betaalde baan. Bovendien blijken ze vaak in banen onder hun niveau terecht te komen. Deze situatie is niet verbeterd in de huidige economische omstandigheden. De werkloosheid zal de komende tijd nog toenemen en het aantal uitkeringsgerechtigden in de WWB zal naar verwachting verder toenemen. Het is daarom aan te bevelen om de tijd die men doorbrengt in de bijstand zo goed mogelijk te benutten. De aanpak van de gemeente Amsterdam en het UAF kan op wat langere termijn succesvol zijn wanneer de economie weer aantrekt en de werkgelegenheid weer toeneemt. De vluchtelingen

die deze kansen hebben gekregen en aangepakt stromen dan snel uit naar duurzaam en passend werk. Gemeenten kunnen eigen scholingsbeleid ontwikkelen. Dit moet dan wel goed omschreven staan in de re-integratieverordening. Gemeenten wordt geadviseerd om alle ruimte binnen de WWB te benutten om maatwerk voor deze groep te leveren. Zo kunnen de gemeenten toestemming geven om een opleiding met behoud van uitkering te volgen, als dit de kans op een betere en duurzame baan vergroot.

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Datum
12 juli 2013

Onze referentie
2013-0000087548

11. Participatiecontract voor nieuwkomers

In de Agenda Integratie is aangegeven dat het voor iedereen van belang is om te weten wat ieders rechten en plichten in Nederland zijn en om kennis op te doen over de basisprincipes van de Nederlandse samenleving. Het is van belang dat migranten snel beginnen met het opdoen van de vaardigheden die nodig zijn om volwaardig mee te doen. Hiertoe wordt samen met gemeenten overlegd.
Op 6 juni jongstleden is de ambtelijke werkgroep participatiecontract gestart, welke bestaat uit SZW en gemeenten. In deze werkgroep is de aanpak voor de pilotfase besproken, welke start in het najaar van 2013. Het is nu nog mogelijk voor gemeenten zich aan te melden als pilotgemeente. Geïnteresseerde gemeenten worden van harte uitgenodigd contact op te nemen met Karlijn Maes (kmaes@minszw.nl).

12. Uitspraken Centrale Raad van Beroep inzake bijstand en EU-burgers

In maart 2013 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) een aantal uitspraken gedaan inzake het recht op bijstand van EU-burgers en de werkwijze van een aantal gemeenten op dit terrein. In deze uitspraken wordt geoordeeld dat op voorhand steeds moet worden uitgegaan van het rechtmatig verblijf van de EU-burger in Nederland, totdat uit onderzoek van de IND het tegendeel blijkt. De CRvB stelt vast dat als een EU-burger bijstand aanvraagt, de gemeente niet zelf mag beslissen of die burger in Nederland mag blijven. Dat besluit moet worden genomen door de IND. De uitspraken bevestigen dat een beroep op bijstand door een EU-burger die onvoldoende middelen van bestaan heeft, kan leiden tot beëindiging van het verblijfsrecht. De uitspraak van de CRvB verandert niets aan het feit dat de bijstandsaanvraag kan worden afgewezen indien de betreffende EU-burger nog geen drie maanden in Nederland verblijft, danwel nog steeds de status werkzoekende heeft (zie hiervoor de bijlage). De Centrale Raad verduidelijkt in zijn uitspraken de bevoegdheidsverdeling tussen de gemeenten en de IND. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van het recht op bijstand, en de IND voor de beoordeling of het beroep op bijstand gevolgen heeft voor het verblijfsrecht. De gemeenten worden verzocht om bij de beoordeling van het recht op bijstand met genoemde bevoegdheidsverdeling rekening te houden. In de bijlage bij deze verzamelbrief wordt nader op de problematiek en de (voorgenomen) maatregelen ingegaan. U kunt het bericht hierover nalezen op de website www.rechtspraak.nl .

13. Bestrijding armoede en het voorkomen van schulden

De Tweede Kamer is 3 juli 2013 geïnformeerd over de inzet van het kabinet ten aanzien van het armoede- en schuldenbeleid. De brief hierover aan de Tweede Kamer vindt u hier. De schuldenproblematiek bij mensen neemt de afgelopen jaren toe[1]. In deze tijd van economische crisis beseft het kabinet dat mensen meer financiële risico’s lopen. Het is belangrijk dat mensen zich daarvan bewust zijn en dat zij niet meer uitgeven dan er binnenkomt. Het kabinet zet in op het bevorderen van arbeidsparticipatie om het risico op armoede en sociale uitsluiting tegen te gaan. Werken is en blijft de kortste weg uit armoede en schulden. Bestrijding van armoede en preventie en vroegsignalering van schulden zijn speerpunten van dit kabinet.

[1] Huishoudens in de rode cijfers 2012, Panteia, Zoetermeer, januari 2013

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Datum
12 juli 2013

Onze referentie
2013-0000087548

Onderzoek van het SCP laat zien dat Nederland geen massale armoedecultuur kent, in de zin dat armoede overerft van generatie op generatie. De overgrote meerderheid van de arme kinderen (93%) is later als volwassene niet arm. Het onderzoek laat echter ook zien dat een arme jeugd wel de kans op armoede als volwassene vergroot. Het kabinet wil voorkomen dat kinderen de dupe worden van de financiële problemen van hun ouders. Kinderen moeten zich kunnen ontplooien, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Het rapport van de Kinderombudsman "Kinderen in armoede in Nederland" bevat een aantal aanbevelingen, waaronder het advies aan gemeenten om een kindpakket samen te stellen, waarvan de onderdelen rechtstreeks ten goede komen aan de kinderen zelf. Een kindpakket voorziet tenminste in de meest noodzakelijke behoeften, aangevuld met zaken om mee te kunnen doen in de samenleving (zoals op schoolreis, lid zijn van de bibliotheek, wekelijks kunnen sporten of muziek maken). Het rapport van de Kinderombudsman vindt u hier.

Gemeenten gaan over de invulling van het armoedebeleid en de schuldhulpverlening. In bijlage 2 bij deze verzamelbrief wordt een aantal handvatten aan gemeenten gegeven om hun armoede- en schuldenbeleid in te richten. Om armoede te bestrijden en problematische schulden te voorkomen is een integrale aanpak belangrijk. Diegenen die problemen hebben met het betalen van de premie voor hun zorgverzekering, hebben vaak ook problemen met het betalen van rekeningen voor hypotheek of huur, elektriciteit, gas en water, met de afbetaling van leningen en afbetalingsregelingen. Veel maatschappelijke organisaties en de daarbij betrokken vrijwilligers trekken zich het lot aan van de minderbedeelden en hebben veel kennis over hoe kan worden gezorgd dat volwassenen en kinderen toch mee kunnen doen in de maatschappij. Ook ander private partijen nemen hun verantwoordelijkheid. Of het nu gaat om werkgevers die zich bekommeren om hun werknemers die kampen met schulden of vermogende partijen die willen investeren in de samenleving. Deze partijen leveren een belangrijke bijdrage aan de bestrijding van armoede en schulden. Het is belangrijk de krachten uit de publieke en private sector te bundelen. Samenwerking met verschillende partijen in het sociale domein is daarom essentieel.
In de bijlage wordt specifiek ingegaan op de samenwerking van gemeenten met voedselbanken en het bedrijfsleven, de samenwerking met woningcorporaties en de samenwerking met zorgverzekeraars. Het kabinet roept gemeenten en zorgverzekeraars op een actieve bijdrage te leveren om een effectieve preventieve aanpak van de wanbetaling van zorgkosten te realiseren. De bijlage gaat daarna in op een betere handhaving van de beslagvrije voet en de rol die het kabinet en gemeenten daarin hebben, alsmede op het belang een schuldhulptraject snel op te pakken om ergere schuldproblematiek te voorkomen.
Tenslotte wordt ingegaan op schuldhulpverlening door gemeenten aan zzp'ers.

14. "Investeren in participeren": kennis voor de uitvoering van werk en inkomen

Er komt de komende tijd veel op gemeenten af. De nieuwe invulling van het lokale beleid vraagt dat gemeenten *investeren in participeren*. Dat is een lastige klus waar de juiste kennis en instrumenten voor nodig zijn.
Het Kennisplatform Werk en Inkomen (KWI)*, waarin uitvoeringsorganisaties voor de sociale zekerheid met elkaar samenwerken om de ontwikkeling, verspreiding en het gebruik van kennis op het terrein van werk en inkomen te bevorderen, wil gemeenten hierbij ondersteunen. Het KWI heeft daarom de laatste inzichten uit wetenschappelijk onderzoek bijeen gebracht en vertaald in bruikbare handvatten.
Met de bundel "*Investeren in participeren*" slaat het KWI een brug tussen onderzoek en uitvoering. In de bundel komen o.a. de volgende onderwerpen aan bod: effectiviteit van re-integratie, methodisch werken, werkgeversdienstverlening, en loonwaardemeting.
Divosa organiseert in samenwerking met het KWI in het najaar een leergang waarin onderwerpen uit de bundel aan de orde komen. Zodra het programma rond is, zullen wij u hierover informeren.

"Investeren in participeren" is aangeboden aan de Staatssecretaris van SZW, Jetta Klijnsma en dhr. Paas, voorzitter van Divosa. Zij onderstreepten het belang van kennis voor de uitvoering van de re-integratie en spoorden de gemeenten aan om er hun voordeel mee te doen. Alle wethouders Werk en Inkomen en alle sociale diensten hebben de bundel toegestuurd gekregen. De bundel kunt u hier downloaden.

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Datum
12 juli 2013

Onze referentie
2013-0000087548

* De leden het KWI zijn het UWV, de SVB, de Inspectie SZW, het ministerie van SZW, Divosa, gemeenten Amersfoort, Amsterdam en Rotterdam, CBS en tot medio 2012 de RWI.

15. Rapport Werken met beperkingen

Uw aandacht wordt gevraagd voor het rapport 'Werken met beperkingen' die de Inspectie SZW onlangs heeft uitgebracht. De Inspectie SZW heeft onderzocht in hoeverre UWV en gemeenten erin slagen de vraag naar en het aanbod van de WIA, ZW- en de WWB-klanten met een arbeidsbeperking bij elkaar te brengen. De Inspectie SZW ziet een aantal positieve ontwikkelingen maar signaleert ook knelpunten. De belangrijkste knelpunten zijn dat de arbeidsmogelijkheden van een deel van de WWB-uitkeringsgerechtigden met een arbeidsbeperking bij gemeenten onvoldoende in beeld zijn en de werkgeversbenadering binnen gemeenten nog onvoldoende is vormgegeven. Het rapport vindt u hier.
Gemeenten worden opgeroepen om de komende periode gericht aandacht te besteden aan versterking van de mogelijkheden tot arbeidsdeelname van mensen met arbeidsbeperkingen, van wie velen een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Zoals bekend wil dit kabinet met de Participatiewet belangrijke stappen zetten om de arbeidsdeelname van mensen met arbeidsbeperkingen te bevorderen. De afspraken die op 11 april jl. tussen kabinet en sociale partners gemaakt zijn in het Sociaal Akkoord, met name over de baangaranties van werkgevers, de inzet van het instrument loonkostensubsidie en de regionale Werkbedrijven, moeten hier aan bijdragen. Het is daarbij van belang dat gemeenten inzicht hebben in de mogelijkheden en beperkingen van mensen en de wijze waarop ondersteuning kan worden geboden. Naast een goede werkgeversbenadering is dit een cruciale succesfactor om de arbeidsmarktpositie van mensen met een arbeidsbeperking te versterken.
Het is primair aan gemeenten om dit inzicht te verbeteren en de werkgeversbenadering verder te ontwikkelen. Ik ondersteun gemeenten via ondermeer de Programmaraad en de Impuls Effectiviteit en Vakmanschap. Aanjagers van de Programmaraad ondersteunen de 35 arbeidsmarktregio's bij het vormgeven van regionale samenwerking en meer in het bijzonder de werkgeversdienstverlening. Binnen de impuls effectiviteit en vakmanschap kan aandacht gegeven worden aan de intake en diagnosestelling van klanten met een arbeidsbeperking door de professionals. Divosa en de VNG hebben in hun reactie op het rapport van de inspectie laten weten dat zij de intake en diagnosestelling van de klanten met arbeidsbeperking aandacht willen geven om de individuele mogelijkheden van de klant met een arbeidsbeperking beter in beeld te krijgen.

16. Verduidelijking overgangsrecht Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving

In artikel XXV van de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (fraudewet) is het overgangsrecht van de wet vastgelegd. Gebleken is dat lid 2 van het overgangsrecht bij gemeenten vragen oproept. Dit lid luidt:
Ten aanzien van beboetbare overtredingen voorzien bij of krachtens de wetten die bij deze wet zijn gewijzigd en die zijn begaan uiterlijk op de dag voor de dag waarop deze wet of het desbetreffende onderdeel daarvan in werking is getreden en voortduren op de dag waarop deze wet of het desbetreffende onderdeel daarvan in werking is getreden, blijft het recht van toepassing zoals dat gold op de dag voor de dag waarop deze wet of het desbetreffende onderdeel daarvan in werking is getreden mits uiterlijk op de dertigste dag na de dag waarop deze wet of het desbetreffende onderdeel daarvan in werking is getreden de overtreding is opgeheven of geconstateerd.

Kernvraag hierbij is wat onder voortduren van overtredingen moet worden verstaan. Binnen de sociale zekerheid is sprake van een overtreding als de inlichtingenplicht niet wordt nageleefd. Van het voortdurend niet naleven van de inlichtingenplicht is sprake als belanghebbende vanaf een datum vóór inwerkingtreding van de wet tot ná inwerkingtreding van de wet en de overgangstermijn van dertig dagen, de inlichtingenplicht overtreedt. Het voorbeeld in de memorie van toelichting van de fraudewet (samenleeffraude die ontstaat voor 1 januari 2013 en die na de overgangstermijn doorloopt) geeft aan hoe het Ministerie van SZW dit heeft bedoeld.
In een dergelijke situatie wordt het nieuwe frauderegime toegepast, ook op dat deel van de fraude dat voor 2013 plaatsvond. Fraude die alleen betrekking heeft op 2012 en eerder valt onder het oude regime.
Daarnaast is van belang dat, als de maximale boete voor de betreffende gedraging € 340,- of minder bedraagt, de bevoegdheid tot het opleggen van een boete vervalt drie jaar nadat de overtreding heeft plaatsgevonden. In de andere gevallen bedraagt de vervaltermijn vijf jaar. Gerekend wordt vanaf de datum dat de overtreding heeft plaatsgevonden. Bij frauduleuze gedragingen die over een langere periode hebben plaatsgevonden kan dit betekenen dat voor een deel van de gedragingen de bevoegdheid tot het opleggen van een boete vervalt. De hoogte van de boete moet daarop worden aangepast.

17. Ministeriële regeling in verband met de verrekening van de bestuurlijke boete bij recidive in geval van overtreding van de inlichtingenplicht op grond van de uitkeringswetten (bij de Fraudewet)

Bij de Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving is in de socialezekerheidswetten een regeling opgenomen over recidive van overtreding van de inlichtingenverplichtingen. Daarbij is geregeld dat de bestuurlijke boete bij recidive wordt verrekend zonder dat rekening wordt gehouden met de beslagvrije voet.
In de situatie waarin bij verrekening van de uitkering een beroep moet worden gedaan op algemene bijstand op grond van de Wet werk en bijstand (WWB), kan er veelal geen beroep of slechts een beperkt beroep worden gedaan op o.a. de zorgtoeslag en de huurtoeslag en het kindgebonden budget. Bij de beoordeling of er sprake is van een recht op deze toeslagen wordt zowel de bruto uitkering, die geheel wordt verrekend, als de bijstandsuitkering in beschouwing genomen. Deze uitkeringen tezamen leveren een toetsingsinkomen op dat geen of een sterk verminderd recht op deze toeslagen oplevert. In deze situatie zou betrokkene door de verrekening alleen een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering hebben en geen of een sterk gereduceerd recht op toeslagen.
Om dit onbedoelde effect weg te nemen is in de ministeriële regeling geregeld dat bij verrekening een bepaald deel van de uitkering wordt vrijgelaten in verband met zorgkosten en woonkosten en de kosten van kinderen. Het vrij te laten deel van de uitkering kan afhankelijk worden gesteld van de leefsituatie. Met dit laatste wordt zowel de woonsituatie bedoeld (woont iemand al dan niet in een huurwoning), als de leefvorm (alleenstaand/samenwonend/kinderen).
Op verzoek van de uitvoering en gezien het kleine aantal belanghebbenden is er voor gekozen om de regeling zo eenvoudig mogelijk te houden. Dit heeft er onder andere in geresulteerd dat de compensatie van huur- en zorgtoeslag en kindgebonden budget in vaste bedragen is opgenomen in de regeling. Daarbij is ook opgenomen dat de minister de bedragen kan aanpassen als daartoe aanleiding bestaat door gewijzigde omstandigheden. De bedragen van de vrijlating worden niet geïndiceerd. De belanghebbende dient wel actief een beroep te doen op de vrijlating. De regeling is 10 juni jl. gepubliceerd in de Staatscourant en werkt terug tot en met 1 januari 2013.

18. Nationaal Techniekpact 2020

Op 13 mei 2013 hebben sociale partners, de onderwijskoepels, de regio's, de topsectoren en het kabinet gezamenlijk het Nationaal Techniekpact 2020

gesloten. Als gevolg van onder andere de vergrijzing zijn op termijn jaarlijks 30.000 extra technici nodig om in de groeiende behoefte aan technisch personeel te voorzien. Deze vraag kan niet worden opgevangen door de huidige nieuwe instroom in technische beroepsopleidingen.
Dit vraagt om specifieke inspanningen. Partijen hebben zich door het sluiten van het Techniekpact gecommitteerd aan concrete afspraken om die uitdaging op te pakken.
In het Techniekpact zijn afspraken gemaakt op de volgende drie actielijnen met als horizon 2020:

- Kiezen voor techniek: meer leerlingen kiezen voor techniek
- Leren in de techniek: meer leerlingen en studenten met een technisch diploma gaan ook aan de slag in een technische baan
- Werken in de techniek: mensen die werken in de techniek behouden voor de techniek, en mensen met een technische achtergrond die met ontslag bedreigd worden of al langs de kant staan elders inzetten in de techniek.

De daadwerkelijke uitvoering van de acties vindt plaats op regionaal en sectoraal niveau. Er is een veelheid aan regionale initiatieven en afspraken die zich in een verschillend stadium van ontwikkeling en besluitvorming bevinden. Deze worden gebundeld in regionale pacten en plannen waarin alle partijen samenwerken. Het Techniekpact versnelt de uitvoering van deze plannen en agenda's. De volledige tekst van het Techniekpact is te vinden op de website van rijksoverheid.nl.

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Datum
12 juli 2013

Onze referentie
2013-0000087548

19. Uitvraag van de Statistiek Re-integratie gemeenten (SRG)

Met het Sociaal Akkoord vindt een verschuiving plaats van de invoering van de Participatiewet naar 1 januari 2015 in plaats van 1 januari 2014. Daarmee worden de wijzigingen als gevolg van de Participatiewet van de uitvraag in de Bijstandsuitkeringenstatistiek (BUS) en de Statistiek Re-integratie gemeenten (SRG) ook met een jaar verschoven. Bij de uitwerking van de nieuwe richtlijnen per 1 januari 2015 zal SZW de input meenemen van de klankbordgroepbijeenkomst (CBS, 25 gemeenten, VNG, Divosa, King en SZW), welke 9 april jl. plaatsvond. Daarnaast zal SZW de komende tijd de nieuwe onderdelen van de Participatiewet en de daaruit voortvloeiende informatiebehoefte in kaart brengen en bezien of en hoe deze in de richtlijnen voor het jaar 2015 en later verwerkt kan worden.

Eerder al besloot SZW op verzoek van VNG en Divosa per 1 januari 2014 de participatieladder in te voeren in de SRG (in plaats van de re-integratieposities), door het grote aantal gemeenten dat de participatieladder al gebruikt. Na de klankbordgroep van 9 april hebben zowel VNG als Divosa aangegeven het invoeren van de participatieladder in de SRG nog steeds wenselijk te vinden. Invoering van rapportage volgens de codering van de participatieladder in de SRG ingaande 1 januari 2014 blijft dan ook gehandhaafd.
De verandering in codering in de SRG betekent niet dat gemeenten verplicht zijn de participatieladder te gebruiken om de indeling vast te stellen, zij blijven vrij in de keuze van de methodiek die zij gebruiken om tot de codering te komen die in de SRG wordt gevraagd.
De codering van het kenmerk "reden einde voorziening" wordt per 1 januari 2014 aangepast. Na de aanpassing is het kenmerk door gemeenten eenvoudiger vast te stellen. Er worden *hard* vast te stellen beëindigingsredenen uitgevraagd. Deze beëindigingsredenen zijn: voorziening is volledig afgerond, voorziening is voortijdig beëindigd en voorziening gestopt door verhuizen, overlijden, instroom in WSW, detentie of zwangerschap.
De wijzigingen in de richtlijnen van de SRG ingaande 1 januari 2014 zijn definitief als deze door SZW in het Staatsblad zijn gepubliceerd.
De verwachting is dat dit in augustus 2013 is gerealiseerd.

20. Cofinanciering Sectorplannen: relatie met arbeidsmarktregio's

In het kader van het Sociaal Akkoord heeft het kabinet 600 miljoen euro vrijgemaakt voor cofinanciering van sectorplannen. Doel is het stimuleren en behouden van werkgelegenheid door middel van (inter)sectoraal maatwerk. De recessie vergroot de noodzaak voor werkgevers en werknemers om zich te richten op duurzame inzetbaarheid, intersectorale mobiliteit, scholing en op het door middel van stages en opleiding voorzien in de toekomstige personeelsbehoefte. Gegeven de oplopende werkloosheid stelt het kabinet de middelen al beschikbaar vanaf 2013 en in de jaren 2014 en 2015. Om voor cofinanciering in aanmerking te komen, dienen sectoren een gezamenlijke plan van werkgeversorganisaties en vakbonden te maken en een aanvraag in te dienen voor welke specifieke activiteiten of maatregelen zij cofinanciering vragen. De spelregels voor de cofinanciering staan beschreven in een brief aan de Tweede Kamer d.d. 19 juni jl. De subsidieregeling zelf verschijnt in de zomer. De relevantie voor gemeenten is dat de regeling nadrukkelijk uitgaat van zowel het sectorale als regionale karakter van de arbeidsmarkt en dat dus ook regionale samenwerkingsverbanden met werkgevers en werknemers aanvragen kunnen doen. De samenwerking tussen sectoren en arbeidsmarktregio's is bijvoorbeeld van belang ten aanzien van de aanpak van jeugdwerkloosheid. Een aantal sectoren is al aan de slag met het maken van plannen. Van 1 oktober tot en met 31 december 2013 kunnen de eerste sectorplannen worden ingediend. De brief vindt u hier.

Bijlage 1. Uitspraken Centrale Raad van Beroep Inzake bijstand en EU-burgers

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Datum
12 juli 2013

Onze referentie
2013-0000087548

Recht op bijstand van EU-burgers

De problematiek inzake het recht op bijstand van EU-burgers in Nederland, en de mogelijke gevolgen voor het verblijfsrecht, is recent in diverse Kamervragen[1] alsmede in het algemeen overleg Arbeidsmigratie d.d. 25 april jl. in de Tweede Kamer aan de orde geweest. In de antwoorden op de Kamervragen is onder andere uitgelegd dat EU-burgers die langer dan drie maanden rechtmatig in Nederland willen verblijven, dienen te voldoen aan de voorwaarden van de Richtlijn vrij verkeer van personen. Voorts geldt het uitgangspunt van de EU-richtlijn vrij verkeer van personen dat een EU-burger in een EU-gastland verblijfsrecht heeft, totdat de bevoegde instantie in het EU-gastland vaststelt dat er geen verblijfsrecht (meer) bestaat. Op grond van deze richtlijn leidt een beroep op de bijstand dus niet automatisch tot verblijfsbeëindiging, maar gaat hier een expliciete en individuele beoordeling door de IND aan vooraf.
Alleen EU-burgers die in Nederland wonen, behoren tot de kring van rechthebbenden[2] van de WWB; het enkel beschikken over een rechtmatig verblijfsrecht alhier is dus niet voldoende. Een beroep op bijstand kan er echter in een aantal situaties toe leiden dat het EU-verblijfsrecht komt te vervallen. De gemeente moet daarom het beroep op bijstand in die specifieke gevallen melden aan de IND. Met specifieke gevallen worden situaties bedoeld waarbij de gemeente eraan twijfelt of het verblijfsrecht van de bijstandsgerechtigde EU-burger in stand kan blijven nu er een beroep op bijstand wordt gedaan. Daarbij is de feitelijke situatie waarin de EU-burger verkeert van belang voor de vraag of er, juist vanwege het beroep dat op de bijstand wordt gedaan en gelet op de EU-richtlijn vrij verkeer van personen (2004/38), mogelijk gevolgen voor het EU-verblijfsrecht zijn.
Wanneer de situatie zoals die zich bij gemeente aan lijkt te dienen, niet overeenkomt met de verblijfsstatus zoals die blijkt uit de GBA, vormt dat aanleiding voor nader onderzoek naar de feitelijke situatie van de betreffende EU-burger, waarbij zonodig de IND kan worden geconsulteerd. In dit soort situaties heeft de betreffende EU-burger die een beroep op bijstand doet volgens de EU richtlijn "vrij verkeer van personen (2004/38)" verblijfsrecht, zolang de IND nog niet heeft vastgesteld dat er geen verblijfsrecht (meer) bestaat. De Centrale Raad van Beroep heeft in haar recente uitspraken geoordeeld dat de EU-burger dan ook recht kan hebben op een bijstandsuitkering. Indien de gemeente twijfelt of het recht op bijstand van de betreffende EU-burger al dan niet gevolgen heeft voor de voortzetting van het EU-verblijfsrecht, moet van de vaststelling van het recht op bijstand een melding worden gedaan aan de IND.
Voor het doen van deze meldingen verzoek ik u om gebruik te maken van het bijgevoegde formulier, zodat de IND snel kan beoordelen en aan gemeenten kan terugkoppelen of sprake is van een situatie waarin er zeker geen gevolgen zijn voor het verblijfsrecht. Indien er mogelijk wel gevolgen zijn, zal de vreemdeling hieromtrent bericht van de IND ontvangen, met een verzoek om op het voornemen tot verblijfsbeëindiging te reageren en aanvullende informatie te verstrekken.
De gemeenten worden over het besluit van de IND geïnformeerd.

Beoordeling feitelijke situatie
Ter beoordeling van de feitelijke situatie van de EU-burger door de gemeente, is het volgende relevant.

[1] Kamerstukken II, Vergaderjaar 2012–2013, Aanhangsel van de Handelingen, nrs. 1447, 1977 en 1978
[2] Uitzonderingen zijn EU-burgers in de "vrije termijn" en EU-burgers die als werkzoekenden naar Nederland zijn gekomen

Vrije termijn
Gedurende de eerste 3 maanden van verblijf (vrije termijn) bestaat er géén recht op bijstand. Deze uitzondering van het recht op bijstand is uitdrukkelijk opgenomen in artikel 11, tweede lid van de WWB.

Werkzoekenden na de vrije termijn.
EU-burgers die als werkzoekenden Nederland zijn binnengekomen en inmiddels langer dan 3 maanden in Nederland verblijven, hebben verblijfsrecht zolang zij kunnen bewijzen dat zij nog steeds werk zoeken en een reële kans maken werk te vinden. Maar zij hebben géén recht op bijstand, ook niet wanneer zij langer dan 3 maanden in Nederland verblijven om werk te zoeken. Ook deze uitzondering is opgenomen in artikel 11, tweede lid van de WWB.

Economisch niet-actieve EU-burgers
EU-burgers die hier tussen 3 maanden en 5 jaar verblijven en die economisch niet actief zijn, moeten over voldoende middelen van bestaan beschikken. Indien zij een beroep op bijstand doen kan hun verblijfsrecht worden beëindigd. Per 1 januari 2012 zijn de regels in de Vreemdelingenregelgeving hiertoe aangescherpt. Volgens deze regelgeving wordt ieder beroep op bijstand tijdens de eerste twee jaar van het verblijf als onredelijk beschouwd en leidt in beginsel tot verblijfsbeëindiging. Deze toets wordt uitgevoerd door de IND. Naarmate men in Nederland verblijft wordt een beroep op bijstand als onredelijk beschouwd. Pas na 5 jaar verblijf kan een beroep op bijstand in het geheel niet meer tot verblijfsbeëindiging leiden.

Werknemers
Voor EU burgers die de status van werknemer hebben maar vervolgens onvrijwillig werkloos worden en blijven, geldt dat zij de status van werknemer (voorlopig) behouden mits zij onvrijwillig werkloos zijn en blijven en als werkzoekende zijn ingeschreven bij het UWV.
De duur van het behoud van de status van werknemer is volgens de EU-richtlijn afhankelijk van het arbeidsverleden:
Heeft de werknemer korter dan een jaar in Nederland gewerkt dan behoudt hij de status van werknemer ten minste 6 maanden.
Heeft de werknemer langer dan één jaar in Nederland gewerkt dan behoudt hij de status van werknemer in beginsel voor onbepaalde tijd.
In de situaties waar het de status werknemer betreft, leidt een beroep op bijstand dus in het eerste geval niet direct, en in het tweede geval niet tot verblijfsbeëindiging.
Bij vrijwillige (lees: verwijtbare[3]) werkloosheid gaat de status van werknemer verloren. Dit kan aanleiding vormen voor het beëindigen van het verblijfsrecht.

<u>Voorgenomen maatregelen.</u>
In het kader van het project EU-arbeidsmigratie, hebben de ministeries SZW en V&J/IND bij wijze van experiment samen met de gemeente Vaals afspraken gemaakt met betrekking tot het versnellen van informatie-uitwisseling. Inmiddels is er ook met de gemeente Rotterdam afgesproken het proces van bijstandsverlening en de gevolgen daarvan voor het verblijfsrecht verder te stroomlijnen. De minister van SZW heeft in het algemeen overleg Arbeidsmigratie van 17 januari 2013 aan de Tweede Kamer toegezegd de Kamer over deze aanpak in de gemeente Rotterdam voor de zomer nader te informeren.

De minister van SZW heeft in het algemeen overleg Arbeidsmigratie d.d. 25 april jl. de Kamer eveneens toegezegd om samen met V&J de (internationaal) juridische en uitvoeringstechnische mogelijkheden te verkennen van een zogenaamde "omkeerregeling" in wettelijke vorm. Het doel van de omkeerregeling is dat gemeenten bij twijfel de mogelijkheid hebben om éérst de

[3] Verwijtbaar ontslag c.q. niet nakomen arbeids- re-integratieverplichtingen

IND de gevolgen voor het verblijfsrecht te laten onderzoeken en pas daarna over te gaan tot definitieve vaststelling van het recht op bijstand. Op 3 juni jl. is met betrekking tot dit onderwerp ook een motie in de Tweede Kamer aangenomen die de regering vraagt om de "omkering procedure Gemeenten–IND" wettelijk te regelen. Totdat deze omkeerregeling wettelijk is geregeld, geldt de huidige werkwijze in die zin, dat de IND pas na de vaststelling van het recht op bijstand, de gevolgen voor het verblijfsrecht beoordeelt.

Melding aan IND: Vragenlijst
Retour adres Sociale dienst
…………….
…………….

Contacpersoon:
naam:
tel. nr:

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Ontwikkeling en Samenwerking SUWI

Datum
12 juli 2013

Onze referentie
2013-0000087548

Gegevens vreemdeling:
Naam :
Geb. datum :
Nationaliteit :
BSN :
GBA code :

Datum aanvraag uitkering

Wat is de reden van het aanvragen van de uitkering?

Sinds wanneer is betrokkene in Nederland?
Is er sprake van een verblijfsgat?

Heeft betrokkene familieleden in Nederland en zo ja wie (BS nummers)?

Heeft betrokkene een arbeidsverleden in Nederland? Zo ja vanaf wanneer?
Wat is de hoogte van het inkomen geweest gedurende die periode (uitdraai Suwinet)?

Soort uitkering?

Sinds wanneer wordt deze verstrekt?
En wordt deze nog verstrekt?

Wat is de hoogte van de uitkering die maandelijks wordt verstrekt?
(graag een uitdraai uit suwinet)

Wat is het toepasselijke normbedrag voor de betreffende categorie?

Staat betrokkene als werkzoekende ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf?

Is betrokkene als onvrijwillig werkloos aangemerkt door het UWV?

Heeft betrokkene voorafgaande aan de WWB-uitkering een andere uitkering gehad en zo ja, welke?

Welke inspanningen verricht betrokkene om werk te vinden. Volgt hij/zij bepaalde trajecten?

Zijn er nog bijzondere omstandigheden waarvan de IND op de hoogte moet zijn?

S.v.p. ingevuld formulier opsturen naar:
Immigratie- en Naturalisatiedienst, Postbus 257, 7600 AG Almelo

Bijlage 2. Bestrijding armoede en het voorkomen van schulden

Samenwerking met voedselbanken en het bedrijfsleven: voorkom voedselverspilling
Tal van particuliere organisaties, zoals voedselbanken, zetten zich naast gemeenten in om de gevolgen van armoede te verlichten. In veel gemeenten bestaan effectieve samenwerkingsverbanden tussen gemeente, voedselbank en maatschappelijke organisaties om gezamenlijk – en dus sterker en effectiever – op te treden, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid voor het voorkomen en bestrijden van armoede.

Naast deze ambitie om de gevolgen van armoede te verlichten, streven de voedselbanken nog een mooi doel na – het tegengaan van voedselverspilling. Jaarlijks wordt immers onnodig veel bruikbaar voedsel verspild. Voedselbanken kunnen als een schakel functioneren tussen het bedrijfsleven dat met restpartijen zit en mensen met een krappe beurs. Uit gesprekken met Stichting Voedselbanken Nederland, vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, en het ministerie van Economische Zaken blijkt dat de samenwerking tussen partners in de voedselketen ruimte biedt voor verbetering. Goede afspraken - over bijvoorbeeld voedselveiligheid, kwaliteit, transport, gebruik en verantwoordelijkheid - kunnen bijdragen aan een optimale samenwerking.
U wordt van harte aanbevolen hierin als gemeente een rol te spelen door bijvoorbeeld gesprekken tussen de partners te faciliteren, belemmeringen te bespreken en het sluiten van convenanten tussen de partijen aan te moedigen. Een effectieve distributie van voedsel en succesvolle samenwerkingsverbanden leveren voor alle partijen wat op.

Samenwerking met woningcorporaties, commerciële verhuurders en banken: voorkom huisuitzettingen
Uit een enquête onder haar leden door Aedes, de vereniging voor woningcorporaties, blijkt dat het aantal huisuitzettingen in 2012 ten opzichte van het jaar daarvoor met 10% is gestegen. Huurachterstanden zijn een veel voorkomende reden voor een huisuitzetting. Maar huurachterstanden komen vaak niet alleen. Uit de monitor betalingsachterstanden 2011 blijkt dat er een samenhang bestaat tussen verschillende betalingsachterstanden. Dit versterkt de indruk dat wanneer huur een lange tijd niet betaald wordt, er in veel gevallen al sprake is van een problematisch schuldsituatie. Mensen zullen hun huur (en andere eerste levensbehoeften) immers zo lang mogelijk betalen, omdat ze een dak boven hun hoofd nodig hebben.
Een huisuitzetting is voor mensen een ingrijpende gebeurtenis die zo veel mogelijk moet worden voorkomen. Gemeenten en corporaties hebben hierbij een belangrijke rol. Corporaties zijn al in een vroeg stadium alert op huurachterstanden om zo te voorkomen dat de betalingsachterstanden van huurders oplopen tot problematische schulden. Dat doen zij onder andere door betalingsregelingen te treffen, huisbezoeken af te leggen, doorverwijzen of afspraken te maken met gemeenten en/of maatschappelijke organisaties over vroegsignalering.
Het bieden van integrale schuldhulpverlening, inclusief vroegsignalering en preventie is sinds de invoering van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening een wettelijke taak geworden van gemeenten. Tijdige signalering van dreigende problematische schulden kan verergering van problemen, zoals huisuitzettingen, voorkomen. Het is daarom belangrijk dat gemeenten met woningcorporaties, maar ook met commerciële verhuurders en banken, duidelijke afspraken maken, om op die manier het stijgende aantal huisuitzettingen te voorkomen.

Samenwerking met zorgverzekeraars: voorkom wanbetaling zorgkosten
Het aantal verzekerden met achterstanden neemt de afgelopen jaren toe. Uit het recent uitgevoerde onderzoek “Wanbetaling zorgkosten: voorkomen is beter dan genezen!”, dat door de Minister van VWS op 9 januari 2013 aan de Tweede Kamer

is gezonden, blijkt dat zorgverzekeraars en gemeenten de problematiek erkennen maar meer zouden kunnen doen aan preventie van wanbetaling van zorgkosten. Preventie bestaat op dit moment voornamelijk uit technische interventies, bijvoorbeeld doordat een gemeente de zorgpremie rechtstreeks inhoudt op de bijstandsuitkering en afdraagt aan de zorgverzekeraar.
Het is van belang dat zorgverzekeraars en gemeenten de preventieactiviteiten uitbreiden en dat mede daardoor de instroom in de bronheffing zoveel mogelijk wordt beperkt. Die beperking is in het belang van alle partijen (verzekerden, zorgverzekeraars, ministerie en gemeenten). Bij een goede (preventieve) aanpak van betalingsachterstanden van zorgkosten en andere betalingsachterstanden, kan de betaal- en afloscapaciteit van de schuldenaar zo optimaal mogelijk worden aangewend om problematische schulden te voorkomen dan wel op te lossen.
Het kabinet roept gemeenten en zorgverzekeraars dan ook op een actieve bijdrage te leveren om een effectieve preventieve aanpak van de wanbetaling van zorgkosten te realiseren. Gemeenten kunnen hun kennis over de (lokale) schuldenproblematiek en daarbij passende oplossingen vanuit hun verantwoordelijkheid voor (integrale) schuldhulpverlening inbrengen. Het ministerie van VWS organiseert momenteel, in overleg met het ministerie van SZW, expertgroepen en daarop aansluitend regionale bijeenkomsten om te bevorderen dat arrangementen (samenwerkingsverbanden) tussen zorgverzekeraars en gemeenten tot stand worden gebracht. Het is de bedoeling dat deze arrangementen gaan bestaan uit (gezamenlijke) activiteiten die effectief zijn in het bestrijden en voorkomen van wanbetaling van zorgkosten.

Betere handhaving van de beslagvrije voet
Mensen moeten in hun levensonderhoud kunnen voorzien. De beslagvrije voet vormt de waarborg van het bestaansminimum. Het is daarom voor mensen essentieel dat de beslagvrije voet gehandhaafd blijft. In de uitvoeringspraktijk blijkt dit lastig te zijn. Uit het rapport Paritas Passé en het rapport 'In het krijt bij de overheid: verstandig invorderen met het oog op maatschappelijke kosten' van de Nationale ombudsman blijkt dat veel mensen onder de beslagvrije voet zakken.
Betere handhaving begint er mee dat mensen zich bewust zijn van het minimumbedrag (beslagvrije voet) waarop zij recht hebben. Hierdoor wordt het risico op (nieuwe) financiële problemen verkleind en kunnen problematische schulden worden voorkomen. Het voorkomen van problematische schulden is onderdeel van (integrale) schuldhulpverlening door gemeenten. Voorlichting aan mensen over de voor hen geldende beslagvrije voet past bij deze wettelijke taak. Voorlichting alleen is niet voldoende om de problemen rond de handhaving van de beslagvrije voet op te lossen. In het kabinetsstandpunt op Paritas Passé, dat op 8 april 2012 aan de Tweede Kamer is gezonden, wordt een aantal maatregelen aangekondigd om een betere handhaving van de beslagvrije voet te bevorderen:

- Het kabinet gaat in overleg met de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders werk maken van een beslagregister. Een beslagregister maakt gelegde beslagen per schuldenaar inzichtelijk. Hierdoor kunnen onnodige kosten van (gerechtelijke) procedures en incassoacties worden voorkomen.
- Het beslagverbod op roerende zaken wordt herzien en de lijst van goederen waarop schuldeisers geen beslag mogen leggen wordt uitgebreid.
- Het kabinet ontwikkelt een integrale rijksincassovisie om meer samenhang aan te brengen binnen het geheel van (bijzondere) incassobevoegdheden.

Snel oppakken van schuldhulptraject
Het is de eigen verantwoordelijkheid van mensen om bij betalingsachterstanden of een terugval in inkomen hun uitgavenpatroon aan te passen. Het snijden in uitgaven kan pijnlijk zijn, maar het is onvermijdelijk als er betalingsachterstanden zijn en/of het inkomen daalt. Indien het niet lukt om de uitgaven op eigen kracht aan te passen is een beroep op de gemeentelijke schuldhulpverlening mogelijk. Het kabinet benadrukt het belang een schuldhulptraject snel op te pakken om te

voorkomen dat schulden problematisch worden. Een beperking van de wachttijd en het afgeven van een indicatie van de te verwachten doorlooptijd is daarnaast positief voor de bereidheid van schuldeisers om mee te werken aan een schuldhulpverleningstraject en heeft een positieve invloed op de motivatie van de schuldenaar om mee te (blijven) werken aan een schuldhulpverleningstraject.
Een mogelijkheid om doorlooptijden te beperken is bijvoorbeeld het niet achter elkaar, maar naast elkaar inzetten van acties. Dus niet eerst budgetbeheer en schuldregeling en dan pas re-integratie, maar gelijktijdig. Een andere mogelijkheid is om als gemeente met samenwerkingspartners duidelijke afspraken te maken over bijvoorbeeld de beschikbaarheid van een aantal andere trajecten die de gemeente verwacht te moeten inzetten. Bij het maken van dit soort afspraken kunnen gemeenten mogelijk subsidierelaties inzetten.
Het is aan de gemeente om de daarvoor bestaande mogelijkheden te benutten.
Om gemeenten hierin zo optimaal mogelijk te ondersteunen, werkten het ministerie van SZW, Divosa, MOgroep, Nibud, NVVK, VNG en Wijzer in geldzaken nauw samen in het programma ‘Op weg naar effectieve schuldhulp’. Dit tweejarige programma is recent afgerond. Het hielp gemeenten en hun partners bij het ontwikkelen, vaststellen, uitvoeren en bijstellen van beleid. Daarvoor zijn verschillende producten ontwikkeld en activiteiten georganiseerd: Lees het digitale magazine Op weg naar effectieve schuldhulp. Met betrekking tot het beperken van doorloop- en wachttijden zijn met name de volgende producten interessant:

- De handreiking ‘*perspectieven op schuldhulpverlening*’ biedt bijvoorbeeld een overzicht van voorbeelden, adviezen en tips die gemeenten kunnen inspireren tot een efficiëntere werkwijze om het proces van schuldhulpverlening te versnellen, te stroomlijnen en beter bestuurbaar te maken.
- Efficiëntere uitvoering vraagt onder meer dat de gemeente zo snel mogelijk een beeld heeft van het hoogst haalbare. De handreiking ‘*klantprofielen voor schuldhulpverlening*’ en het *screeningsinstrument mesis* helpen daarbij. Door het aanbod af te stemmen op het hoogst haalbare voor een schuldenaar wordt verspilling van tijd voorkomen en kan een goede indicatie worden gegeven van de doorlooptijd.
- Het onderzoek ‘*schuldhulpverlening in de keten*’ geeft een kwalitatieve beschrijving van de mogelijke rol van ketenpartners (zoals sociale dienst, dienst maatschappelijke ondersteuning, onderwijsinstellingen, re-integratiebedrijf, incassobureaus en gerechtsdeurwaarders).
- De handreiking ‘*best practices integraal beleid* ’ bundelt kennis en ervaring aan de hand van voorbeelden, adviezen en tips van gemeenten die, met de ketenpartners, de integrale dienstverlening met name op het gebied van re-integratie en participatie goed hebben geregeld.

Daarnaast is het zo dat iemand die (nog) geen schuldsanering of schuldhulpverlening krijgt, uiteraard in aanmerking kan komen voor adviesgesprekken of voorlichting dan wel andere vormen van hulpverlening om onderliggende problemen op te pakken.

Zzp’ers en schulden
Tijdens het mondelinge vragenuurtje in de Tweede Kamer op dinsdag 21 mei heeft het Kamerlid mevrouw Schouten van de ChristenUnie-fractie aandacht gevraagd voor de schuldhulpverlening door gemeenten aan zzp’ers. Steeds meer zzp’ers krijgen te maken met schulden. De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening geeft gemeenten het wettelijk kader waarbinnen zij schuldhulpverlening moeten vormgeven. De wet biedt gemeenten ruimte om, wanneer zij dat wensen, zzp’ers schuldhulpverlening aan te bieden. De wet sluit zzp’ers dus niet uit. De gemeente bepaalt hoe zij invulling wil geven aan de wet en wie zij toegang wil geven tot de schuldhulpverlening. Of de gemeente iets wil doen voor de groep zzp’ers, is dus aan de gemeente. Het is echter de vraag of schuldhulpverlening voor zzp’ers met een nog functionerende onderneming de meest geschikte weg is. Een adequatere oplossing is een beroep doen op het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) of een extra krediet bij

de bank. Bij deze verzoekt het kabinet gemeenten de mogelijkheden die het Bbz 2004 biedt maximaal te benutten en hieraan binnen uw gemeente brede bekendheid te geven. Als er sprake is van een in principe levensvatbaar bedrijf dat tijdelijk in moeilijkheden verkeert is onder voorwaarden ondersteuning via het Bbz 2004 mogelijk in de vorm van een periodieke uitkering en/of bedrijfskapitaal.